

Janez Rožencvet:

Kraljevska kri

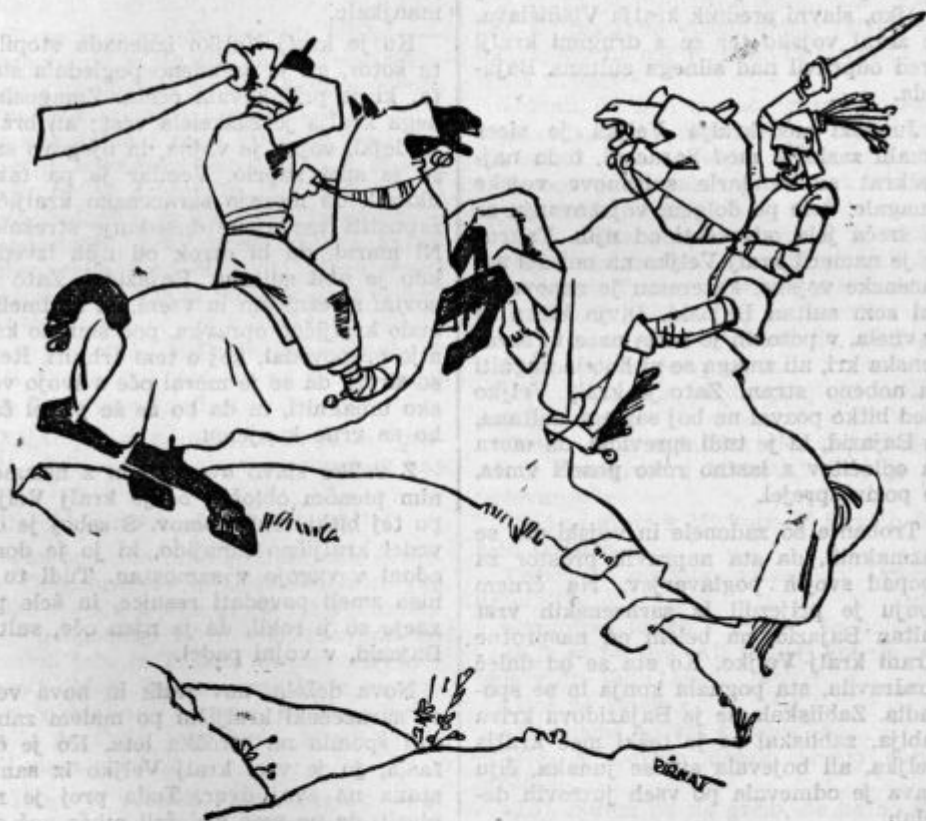
»O, zakaj jih niste! Jaz bi vam bil vse poplačal!«

»Nismo smeli. Sumljivo bi bilo in svoje glave bi spravljali v nevarnost.«

Tako je kraljevič izpraševal trgovce,

Potem, ko se trgovci niso mogli domisliti niti trohice več, jih je kraljevič Boleslav poslal nazaj, naj o lepi kraljičini še kaj poizvedo.

Ali ko so trgovci odšli, je bilo kralje-

a postarni in bradati trgovci, ki so vse življenje mislili le na denar in dobiček, so mu odgovarjali kakor mladi pesniki. Do najbolj drobnega konca so mu morali vse povedati; drugi in tretji dan pa vse še enkrat od kraja.

viču vnovič hudo. Spet ni imel nikogar, da bi se menil z njim o tem, o čemer bi se bil kraljevič rad noč in dan razgovarjal. Slika, ki mu je stopila tako živo pred oči, da se mu je zdelo, da se pogovarja z njo, če se je menil o nji, je one-

mela. Še zmerom je visela mojstrova risba na steni, ali zdaj se je kraljeviču zdelo, da se kraljična Zinajida od dne do dne bolj od njega oddaljuje, in da bo moral neki dan reči: Vse upanje je zaman!

Večkrat se je hotel o kraljični Zinajidi pomenkovati z očetom, toda kraljevski oče ga je vselej kratko odpravil s svetom: Potrpi in počakaj! In tako se je kraljevič od dne do dne bolj pogrezal v žalost in obup zaradi sovraštva, ki mu je zapiralo pot h kraljični Zinajidi.

III.

Sovraštvo, ki je bilo zdaj napoti sreči kraljeviča Boleslava, se je pred dvesto leti začelo z žalostno zgodbo.

Tiste čase so se iz naših krajev še hodili vojskovati v jutrove dežele in kralj Veljko, slavni prednik kralja Vladislava, je zbral vojsko ter se z drugimi kralji vred odpravil nad silnega sultana Bajazida.

Junaški meč kralja Veljka je sicer kmalu zaslovel med Saraceni, toda največkrat so vendarle sultanove vojske zmagale. Šele po dolgem vojskovanju se je sreča jela odvracati od njih. Takrat se je nameril kralj Veljko na oni del saracenske vojske, kateremu je zapovedoval sam sultan Bajazid. Divja bitka se je vnela, v potokih je tekla naša in saracenska kri, ali zmaga se ni hotela nagniti na nobeno stran. Zato je kralj Veljko med bitko pozval na boj samega sultana, in Bajazid, ki je tudi spredvidel, da mora za odločitev z lastno roko poseči vmes, je poziv sprejel.

Trobente so zadonele in vojski sta se razmaknili, da sta napravili prostor za spopad svojih poglavarjev. Na črnem konju je prijezdil iz saracenskih vrst sultan Bajazid, na belem od nasprotne strani kralj Veljko. Ko sta se od daleč pozdravila, sta pognala konja in se spopadla. Zabliskala se je Bajazidova kriva sablja, zabliskala se je težki meč kralja Veljka, ali bojevala sta se junaka, čiju slava je odmevala po vseh jutrovih deželah.

Drug drugemu nista mogla do živega. Vedno znova sta obračala konja in se čim dalje bolj trdo spoprijemala. Četam je zastajal dih, ko so gledale ta slavni dvoboj.

V posebno ljutem spopadu je pa sultanu Bajazidu za trenotek omahnila desnica. Samo za hip, toda ta hip se je v

silnem zamahu zabliskal Veljkov meč in odrobil sultanovo glavo.

Prestrašeno je kriknila sultanova, zmagoslavno je zavriskala Veljkova vojska, ki se je trenotek nato vnovič pognala v boj. Poplah je zmedel in oslabil saracenske vrste, da niso vzdržale strašnega sovražnikovega zaleta. Porušile so se in izginile v krvavih vrtincih, kakor potonejo ostanki najbolj varna v njegovem taborišču. Mala kraljična je imela svoj šotor poleg očetovega in veliko strežnic je skrbelo, da otroku ni nikoli ničesar manjkalo.

Z bogatim plenom vred je padla zmagoslavnemu kralju v roke sultanova osemletna hčerka Zinajida. Nesrečni oče jo je seboj jemal, ker je menil, da je v nemirnih časih najbolj varna v njegovem taborišču. Mala kraljična je imela svoj šotor poleg očetovega in veliko strežnic je skrbelo, da otroku ni nikoli ničesar manjkalo.

Ko je kralj Veljko iznenada stopil v ta šotor, ga je začudeno pogledala sirota, ki je pričakovala očeta. Zmagoslavnega kralja je zaskelala vest; ali brž si je dejal, vojna je vojna, in njegovo srce se je spet zaprlo. Vendar je pa takoj ukazal, da morajo saracensko kraljično zapustiti vse njene dovedane strežnice. Ni maral, da bi otrok od njih izvedel, kdo je ubil sultana Bajazida. Zato je novim strežnicam in vsem, ki so imeli z malo kraljično opravka, pod smrtno kaznijo prepovedal, kaj o tem črhiniti. Rekli so siroti, da se je moral oče s svojo vojsko umakniti, in da bo že še prišel čas, ko se vrne k njemu.

Z veliko slavo ovenčan in z neizmerim plenom obložen se je kralj Veljko po tej bitki vrnil domov. S seboj je odvedel kraljično Zinajido, ki jo je doma oddal v vzgojo v samostan. Tudi tu ji niso smeli povedati resnice, in šele pozneje so ji rekli, da je njen oče, sultan Bajazid, v vojni padel.

Nova dežela, nov jezik in nova vera so saracenski kraljični po malem zabrisali spomin na otroška leta. Ko je dorasla, jo je vzel kralj Veljko iz samostana na svoj dvor. Toda prej je razglasil, da ne sme v deželi nihče več govoriti o njegovih vojnih činih. Tudi vse goste, ki so prihajali na dvor, so zaupno na to prepoved opozarjali. In tako pevci, ki so prihajali v deželo kralja Veljka, niso prepevali pesmi, s katerimi so sicer širom sveta povelicevali njegovo junaško zmago nad sultanom Bajazidom.

(Dalje prihodnjič)

Miško in Tedica sta šla v deveto deželo

Miško in Tedica sta tako majhna, da niti še ne hodita v šolo. Njun bratec Boris je pa mnogo starejši in obiskuje že gimnazijo. Lani jima je prinesel Miklavž knjigo: Čudovite pravljice iz Devete dežele. Kadar je Boris dobre volje jima bere iz te knjige. Miško in Tedica bi najraje, da bi jima Boris kar neprenehoma bral, tako lepe so te pravljice. O samih princih in princesah pripovedujejo, pa o vilah z zlatimi lasmi, pa o dobrih škrtcih, ki imajo neizmerne vrtove, kjer rase čokolada in bonbončki. Hm, kdo bi kaj takega ne poslušal...

Pa se je neke noči sanjalo Mišku: — Zdelo se mu je, da spi, pa je gledal. Skozi odprto okno se je videlo nebo, posuto z velikimi, zlatimi zvezdami. Kar se je ena zakotalila z neba in se po zlati niti spustila naravnost skozi okno k Mišku. Miško se je dvignil in si pomel oči. O čudo, čudovito, kaj je videl. Iz zvezde je stopil deček, prav tako majhen kakor Miško, toda dosti lepši od njega, kajti imel je zlate lase in blestečo zvezdo sredi belega čela.

»Pozdravljen, Miško!« je zagostolel v čisti slovenščini, kot da se je kje sredi bele Ljubljane rodil.

Miško je zazijal od začudenja, in vprašal: »Odkod pa si, da me poznaš in kaj bi rad?«

Deček je zažvrgolel:

»Jaz sem Zlatolasek, služabnik škrtcev Dolgobradcev iz Devete dežele. Vse jezike sveta govorim in vse ljudi poznam. Moji gospodarji škrtci Dolgobradci so povabili tebe in Tedico, da jih obiščeta v Deveti deželi. Dobro vama bodo postregli s čokolado in tortami, pa igrač bosta dobila na kupe, tako lepih, ki jih še nikoli nista videla.«

»Hm,« je pomisli Miško naglas; »kako pa naj prideva, ko ne veva poti. Saj še v št. Vid k babici ne smeva sama.«

Zlatolasek se je nasmehnil: »Vse poti vodijo v Deveto deželo. Preko devetih gor je treba iti, pa bosta tam.«

»Kaj pa mama, ata in Boris, ti bodo jokali, če bova šla sama. Kaj ne smejo z nama?«

»Ne,« je odkimal Zlatolasek, »mama in ata sta velika in tudi Boris že odrasča. V Deveto deželo smejo samo majhni otroci. Pa saj se lahko vrmeta kadar bo-

sta hotela. Za starše bomo dali bogata darila, da jih potolažita.«

»Hm, hm,« je pomišljal Miško. Pogledal je spečo Tedico, ki je ležala v postelji poleg njegove, potem pa se je odločil: »No, pa prideva. To se pravi, jaz pridem gotovo, za to,« je pokazal na Tedico, »pa še ne vem. Ona je namreč strašna bojazljivka, nikamor si ne upa brez mame.«

»Na svidenje!« je zagostolel Zlatolasek in zlata zvezda se je utrnila v noč.

Zjutraj je bil Miško nenavadno molčoč. Se mami ni voščil dobro jutro. Tedici sploh ni odgovarjal. Po zajtrku je rekel mami:

»Mami, če ti je vseeno, pa mi daj zdaj malico, namesto ob desetih, pa veliko kos mi odreži. Tako nekako lačen sem.«

Seveda je morala potem tudi Tedica takoj dobiti malico.

Ko je odšla mama na trg, si je Miško z Borisovim nožem na vrtu urezal debelo palico. Tedica je držala prst v ustih in ga molče gledala. Ko pa je videla palico, pa ni mogla več molčati: »Kaj pa boš s palico?« je vprašala.

»Na potovanje pojdem,« ji je moško pojasnil.

Tedica se je začudila: »Na potovanje? Ali k sosedovemu Mirkotu? Kaj je to potovanje?«

»Saj ne grem k Mirkotu. V Deveto deželo pojdem.«

Tedica je zazijala: »Kaaaj, v Deveto deželo??«

»Saj greš lahko z menoj, če hočeš?«

»Kje se pa gre. Ali je delj kot do babice v št. Vidu?«

»Boš že videla.«

»Pa mami bo šla z nama?«

»Ne. V Deveto deželo smejo samo otroci.«

»Joj, potem pa ne grem, če ne bo šla mami.«

»Pa nič. Bom pa samo jaz dobil torte in čokolado v Deveti deželi.«

»Kaj, torte in čokolado boš dobil tam?« Tedica se je pri sami besedi sladkosnedno obliznila.

Miško ji je povedal o Zlatolasku, ki je bil ponoči pri njem. Tedica se je končno odločila, da vseeno pojde z njim. Oprtala sta si koške za torte in čokolado, Tedica je vzela s seboj še svojo punčko Miško in šla sta.

Ko je mama prišla s trga, sta že potovala po široki, beli cesti v Deveto deželo.

Dolga je bila pot in Tedico so kmalu začele boleti noge. Stokala je in se naslajala na bratca. Morala sta sestiti. Pojedla sta malico in šla dalje. »Da bi le prišla do gor,« je modroval Miško, »potem bova kmalu tam.«

Šla sta mimo nizkih, siromašnih hišic. Sredi ceste so se v prahu igrali otroci. Ko so ugledali Tedico in Miška so stekli k njima ter ju obstopili.

»Ho, kam pa vidva, kam?« ju je nagovoril najstarejši fantin.

»V Deveto deželo po čokolade in torte,« je ponosno rekla Tedica.

»Hohoho, po torte v Deveto deželo, ta je pa lepa,« so se zasmejali otroci.

»Pa po cekine,« je pristavil Miško.

»Po cekine, po kakšne cekine?«

»I takšne kot so cekini,« se je razjezil Miško.

»Kje jih boš pa dobil?«

»V Deveti deželi.«

»Saj Devete dežele sploh ni.«

»Je, je.«

»Kje?«

»Za devetimi gorami.«

»Za katerimi gorami neki? Ali za Krimom, ali za Rožnikom, ali za Šmarno goro? Ali pa morda za samim Triglavom?«

Miško je molčal in jih debelo gledal.

»No, no, povej,« so silili vanj. »Sploh ne veš, kajne? Za norca si nas hotel imeti, kaj? Le čakajta!« Grozeče so se začeli sklanjati k tlom in pobirati kamenje.

Miško je izpreminjal barvo kakor kameleon. Tedica je pa bila vsa bleda. Končno je trepetajoča sedla v prah sredi ceste in zajokala: »Ti niti poti ne veš, pa si rekel, da bova v pol ure tam. Joj, kako sem trudna, pa lačna, lačna. Nikamor več ne grem. K mami, k mami...«

Miško je sprevidel, da je njen nasvet najboljši. Dal ji je roko in jo potegnili s prahu: »Naj bo po tvojem, cmerika, cmerikasta. Ampak samo, če boš tekla, drugače te pustim sredi ceste in grem sam naprej.«

Debelo je požrla solze, zbrala zadnje moči in tekla za Miškom kolikor je mogla.

Doma sta imela z mamo precej težek obračun. Zlasti Miško. Ko pa ji je povedal o Zlatolaskovem obisku ponoči, se je kljub temu, da je bila jezna, morala nasmejati.

»Norček ti, kaj ne veš, da se ti je to samo sanjalo?«

Mišku pa to kar noče v glavo Vsako noč gleda in čaka, da ga bo Zlatolasek spet obiskal, da bi ga povprašal, preko katerih gora je treba iti v Deveto deželo. Potem bo pa šel v Deveto deželo sam. Tedice cmerikaste ne bo jemal s seboj, ne.

Miško čaka in čaka, a do danes Zlatolaska, služabnika škratcev Dolgogradcev še ni pričakal.

Danilo Gorinšek:

O polžji hišici

Tega je mnogo tisoč let, kar pesmica ta riše, tedaj drugačen bil je svet, bil polž je še brez hiše.

Popotniki tedaj trije so lezli prav počasi po cesti, kajti stava je, kdo zadnji bo na vasi.

Bili so polž, rogač in jež, ki romali po cesti, — čeprav z neba pretel je dež so proti vasi lezli.

So lezli gluhi in slepi, kot ne bilo bi burje, a ko odprli so oči, divjalo je — neurje...

Grom, blisk, na zemljo lije dež — brž v bližnji gozd nožice rogača nesle so. A jež je zlezal pod bodice.

Ko ni zavetja naokrog, Kam polž naj jo pobriše? Zastokal milo je: »Moj Bog, zakaj nič nimam hiše?«

Zastokal je besedo to — že hišica mu zraste in od tedaj jo nosil bo na hrbtu večne čase!

In kadar se odtistihmal na zemljo ploha vlije, brez strehe vsaka je žival, le polž se v hišo skrije...

JUTROVČKI PIŠEJO

Dragi stric Matic! Z velikim zanimanjem sem prebrala, kar Ti pišejo Jutrovčki. Zdaj Ti pa tudi jaz napišem nekaj vrstic. Za počitnice sem ostala kar doma in pomagam mamiči pri vsakem delu. Časih mi pa mamica dovoli, da grem s svojo prijateljico na izprehod in potem se pogovarjava o Tebi, dragi stric Matic. Lepo Te prosim, da mi odgovoriš in nikar me ne vrzi v koš. Lepo Te pozdravlja Tvoja

Anica Repolusk, uč. IV. razr.
v Rušah.

Ljuba Anica! Tvoje pisemce me je zelo razveselilo in Ti seveda prav rad odgovorim. Vselej sem posebno dobre volje kadar dobim novega Jutrovčka. Zdaj vas je že zelo veliko; po vsej Sloveniji menda ni kraja, kjer ne bi imel mladih prijateljic ali pa prijateljev. In tudi po ostalih krajih naše države je vse polno Jutrovčkov, ki vsako nedeljo težko čakajo svojega lista in se pri vsakem natečaju pridno oglašajo. Da nisi šla nikamor na počitnice, Ti menda ne teži srca. Prav imaš, saj je tudi doma lepo. In ko boš starejša, boš gotovo spoznala, da je bilo pri mamiči najlepše! Tudi jaz nisem šel nikamor na počitnice. V žepu se mi je napravila luknja in ves denar sem izgubil. Kaj hočeš, star sem in nikogar nimam, da bi mi pregledal žepe in jih zašil. Tako so šle toplice, kjer sem mislil ozdravit revmatizem, po vodi. Srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic.

Prijatelju v spomin! Lep dan je bil. Šel sem se s sestro kopat. Že ves dan sem bil slabe volje, čeprav nisem vedel zakaj. Niti solnce me ni moglo spraviti v boljše razpoloženje. Pri fari je zazvonilo. Le zakaj zvoni? sem se izpraševal. Zvonjenje me je pretreslo in slutil sem nekaj strašnega, vendar pa nisem vedel, kaj bi utegnilo biti. Šel sem domov in našel sem mamo vso objokano. Kaj se je zgodilo? Mama mi je samo rekla: »Dušan je umrl!« Nič ne vem, kaj sem odgovoril, ne vem ali sem zajokal, le to vem, da sem sedel za vrtom, ko sem se spet zavedel.

Videl sem ga. Da, čisto živ je bil! Brcali smo žogo, kopali smo se in igrali šah. Sanjaril sem in skoraj sem pozabil, da je res umrl. Toda spet je zvonilo

in zavedel sem se, da mojega prijatelja res ni več!

Drugi dan so ga pripeljali zi bolnišnice. Proti večeru sem ga šel kropit. Hotel sem tolažiti njegovega brata in sestri, a nisem se mogel premagati in sem krčevito zajokal. Rad bi ga bil vsaj še enkrat videl, a krsta je bila trdo zaprta in jokal sem še huje.

Vsi smo ga spremili na zadnji poti. Tihi in žalostni smo stopali po stezi, ki jo je on tolikokrat prehodil.

Bila je maša. In potem tista žalostna, težka pot do pokopališča! Gospod župnik mu je govoril zadnje besede. Padle so prve grude na krsto. Vsi smo zajokali.

Spet se bomo kopali, brcali bomo žogo in se veselili uspehov, a Dušana ne bo nikoli več med nami.

Vlado Prekoršek, uč. II. razr. real. gimn.
Sv. Barbara.

Naš Jadran:

Morje lahko valovi,
se z vetrom poigrava,
nad njim galebov roj leti,
se v vetru pozibava.

Po morju plava lep čolnič,
v vesla ribič se upira
in skozi valčke razigrane
si pot utira.

Prelep, o krasen je naš Jadran
zakladov tisočero čuva v sebi,
ponosen nanj je vsak Jugoslovan,
prevzet šepeče: »Naš Jadran!«

Brus Ladko, uč. III. razr.
v Hótedršici 13.

Ljubi stric Matic! Napisati Ti hočem, kje preživljam svoje počitnice. Preživljam jih na Gorenjskem pri svoji teti in pri stricu v Kranju. Tukaj je zelo lepo in imenitno se mi godi. Striček ima tudi avtomobil in napravili smo že par lepih izletov po Gorenjski. Bil sem tudi že v Ljubljani in obiskal sem nebotičnik. Razgled z nebotičnika je res prekrasen. Vsa Ljubljana in grad se vidi. Enkrat smo se peljali na Pokljuko, ki leži 1300 m visoko. Pot navzgor je zelo ozka in strma, a razgled, ki se nudi z vrha, je prekrasen. Na Pokljuki je zelo lep »Sport-hotel«. S stricem in teto smo ga slikali. Napravili smo tudi več dobrih slik. Nazaj grede smo se ustavili na Bledu. Tam

je zdaj zelo živahno, ker je vse polno letoviščarjev. Posebno všeč mi je jezero in cerkva na otoku. Na Bledu je tudi več lepih, velikih kopališč. Eno nedeljo smo bili pa v Bohinju. Obiskali smo novi hotel »Bellevue«. Oblika hotela je zelo lepa. Hotel ima okoli in okoli balkone, s kateril se nudi letoviščarjem zelo lep razgled po jezeru in bohinjski okolici. Na Bledu sem bil v teh počitnicah že petkrat. V Kranju si krajšam čas s prijatelji in prijateljicami. Na travniku g. dr. Zontarja lovim dostikrat metuljčke. Jeseni se bom v šoli spet prav pridno učil, da bom imel prihodnje leto lepe počitnice. Lepo Te pozdravlja Tvoj

**Hrabro Premelč, uč. III. razr.
v Mariboru (tč. v Kranju).**

Dragi stric Matic! Še med šolskim letom sta mi očka in mamica obljubila, da gremo v počitnicah — če se bom pridno učil — na daljši izlet po sosednji Selški dolini v Kranj ter preko Brezij in Bleda nazaj. Ker sem njuni želji ustregel, sta tudi roditelja izpolnila svojo obljubo. Dne 5. julija ob treh zjutraj smo se z dobro naloženimi nahrbtniki podali na pot. Razen staršev, sestrice Vere in mene, so šli z nami tudi prijatelja Metod in Dragica z njuno mamico. Po večurni hoji preko visoke Sorške planine smo okrog devete ure dospeli v vas Sorico. Takoj po prihodu v Sorico, smo obiskali na pokopališču grob, v katerem počiva stric od Metoda in Dragice, ki je bil pred več leti od Italijanov na meji ustreljen. Na tem grobu smo se tudi z mojim fotoaparatom slikali. V tem lepem planinskem kraju nam je dan hitro minil. Drugo jutro smo zgodaj odkorakali po cesti proti Podroštu. Vsi smo bili prav razigrane volje. Na desni strani smo videli v daljavi Blegaš, na levi pa skalnati Ratitovec. V Zalilogu smo obiskali gospoda župnika in pisatelja Hribarja, ki sem ga poznal po »Popevcih«, ki jih je že pred par leti poklonil mojemu očetu. Zelo gostoljubno nas je sprejel in nam zaigral nekaj pesmic na harmoniju. Pred vhom smo se vsi skupaj slikali in pri slovesu je dal gospod župnik vsakemu lep nagelj v spomin. Proti poldnevu smo dospeli do precej velikega trga Železniki, kjer smo se po kratkem odmoru šli kopat v potok Sorico, ki teče skozi trg. Drugi dan nas je vodila pot skozi vasi Češnjico, Studeno, Selca, Dolenjo vas in Ševlje v Knape. V vasi Selca smo si ogledali rojstno hišo velikega Jugoslovana,

pokojnega dr. Janeza Evangelista Kreka. V Dolenji vasi smo se ločili od ceste, ki vodi proti Skofji Loki, ter krenili v levo smer skozi Knape in več drugih vasi v Kranj. V vasi Knape, kjer smo prenočili, smo se še do dobra najedli črešenj, ki jih je v tem kraju vse polno. Čeprav je ta kraj med hribi in daleč, od mesta, smo v naše presenečenje naleteli na vrtiljak. Tudi mi smo se pridružili vaškim otrokom, ki so se v nedeljo popoldne zabavali z vrtiljakom in se nekajkrat veselo zavrteli. Skozi Bukovšico, Strmico in Čepulje smo drugega dne dospeli na Sveti Jošt, od koder se nam je nudil krasen razgled po vsej Gorenjski in proti jugu prav do Ljubljane. V Kranj smo prišli preko Stražišča in smo ostali tri dni pri Metodovem in Dragičinem stricu in tetki. V teh treh dneh smo si marsikaj lepega ogledali. Videli smo velike tovarne, kjer izdelujejo obleko; šli smo na Šmarjetno goro in obiskali smo poslednje bivališče našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Dnevi so hitro minili in kmalu smo se morali odpraviti na pot proti domu. Z vlakom smo se odpeljali do Otoč, odtod pa smo šli na Brezje, kjer smo prenočili. Naslednjega dne smo šli peš preko Radovljice do Lesc, kjer si med drugim tudi nismo pozabili ogledati tovarne za izdelovanje čokolade in kjer smo se nekoliko posladkali.

Iz Lesc do Bleda smo se peljali s kočijo po asfaltirani cesti. Na Bledu smo sedli v čoln »Slovenka«, ki nas je peljal do otoka, kjer smo zvonili, da bi se nam želje izpolnile. Z otoka smo si ogledali ponosni kraljevski grad »Suvobor«, kjer preživlja naš ljubljeni kralj Peter II. svoje počitnice. Ko smo se v jezeru okopali in si dodobra ogledali Bled in njegovo okolico, smo se zvečer od krasno razsvetljenega Bleda poslovili in se z večernim vlakom, zdravi in dobre volje odpeljali v naš divni Bohinj.

**Boris Müller, uč. III. razr.
v Boh. Bistrici.**

Dobro in slabo

(Ruska)

- Na poti se srečata dva kmeta.
 »Od kod, sosed?« vpraša prvi.
 »Od daleč, iz mesta,« odgovori drugi.
 »Ali je mesto veliko?«
 »Nisem ga meril.«
 »Ali so tam ljudje močni?«
 »Se nisem z njimi pretepal.«
 »Po kaj pa si se peljal tja?«
 »Po veliki kupčiji: Za merico graha.«
 »Glej, glej, to je dobro!«
 »Dobro, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »I, pijan sem bil, pa sem vsega raztresel.«
 »To je pa slabo!«
 »Slabo, pa ne posebno.«
 »Kako to.«
 »Merico graha sem stresel, dve sem ga pa pobral.«
 »Glej, glej, to je dobro!«
 »Dobro, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »I, vsejal sem ga, pa preredit!«
 »To je pa slabo!«
 »Slabo, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Bil je redko posejan, pa je imel dosti stročja.«
 »Glej, glej, to je dobro!«
 »Dobro, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Popovi prašiči so prišli na grah, pa so mi vse razrili in poteptali.«
 »To je pa slabo!«
 »Slabo, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Sem popove prašiče zaklal in dve kadi svinjskega mesa nasolil.«
 »Glej, glej, to je pa dobro.«
 »Dobro, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Popovi psi so se spravili nad meso pa so mi vsega požrli.«
 »To je pa slabo!«
 »Slabo, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Sem pobil pse in napravil svoji ženi gorek plašč.«
 »Glej, glej, to je pa dobro.«
 »Dobro, pa ne posebno.«
 »Kako to?«
 »Moja žena je šla mimo popove hiše, pop je spoznal plašč, pa ga ji je vzela.«
 »To je pa slabo!«
 »Slabo, pa ne posebno.«
 »Kako to?«

»Tožil sem ga, pa sem dobil belega konja in rdečo kravo, in tako imam dobiček.«

Zapisal Ivanovič.

Danilo Gorinšek:

Radost — bridkost

Ko oče Bog razveseli se,
 na nebu solnce zaiskri se.
 Veselo je. Kaj bi ne bilo —
 spet grelo svet bo, svet svetilo!
 Ej, ta radost!

Ko v gozdu solnce zaleskeče,
 gozd v tihi sreči zatrepeče,
 saj — koga ne razveseljuje,
 če solnca žar ga poljubuje?
 Ej, ta radost!

Šepet v gozdičku ptičko vzdrami,
 da v solnčni zažgoli omami —
 — le kaj veselo bi ne pela,
 ko blaženost jo je objela?
 Ej, ta radost!

Ko v gozdu ptička se oglaša,
 vsa širijo se srca naša,
 — le komu v srcu še pustó je,
 ko ptička drobcena zapoje?
 Ej, ta radost!

Ko žalost pa Boga prešine,
 utone solnca lesk v temine,
 gozd ne šumlja več, ptica drema
 in — žalost srca vsa prevzema!
 Ej, ta bridkost!

Rak in vrana

Ruska basen

Vrana leti čez morje pa zagleda raka.
 Ham! — ga zgrabi s kljunom in sede z
 njim na drevo, da bi ga lepo v miru po-
 jedla za večerjo. Rak zapazi, da mu bo
 slaba predla, pa reče vrani:

»Ljuba vrana, kakšni časi in kako sla-
 bi ljudje so sedaj na svetu! Poznal sem
 še tvojega očeta in mater, to sta bila
 vrla človeka!«

»Mhm,« zagode vrana, ne da bi od-
 prla kljun.

»Tudi tvoje brate in sestre sem poznal,
 ki so bili imenitni ljudje.«

»Hm,« zagode vrana in ne odpre klju-
 na.

»Res, prav dobri ljudje, ali tebe niso
 dosegli. Na celem svetu si ti najbolj pa-
 metna!«

»Kra-kra!« zakriči vrana iz polnega
 grla, in rak skoči v morje ter se potopi.

Povedal kmet Ivanovič.

A. Francevič:

Podlasica in vrabci

V srpskem jutru krenil sem med tičke.
Pri grmu lačne péstujem siničke.
Kar zdrami glasen me črčrčrčrik,
črčr črčr, zaglušen vrabčji krik.
Desetkrat dva, pa še močnejši zbor,
čepeč na ceru zrejo živ prizor:
podlasica pod njimi pleše mlada,
se v zrak poganja in na hrbet pada,
ko blisk po deblu šviga gori — doli,
kaj takega še ni bilo nikoli.
Potem po travi od drevesa bega,
vzigrava se, kot da ne misli zlega.
Nad njo vrabčela védečna prhuta,
meneč: Kaj neki kani teta kruta?

»Le k meni vrabci, vrabke, pa pogumno,
tu doli se z menoj igrajte strumno.
Če ne pa jaz potrudim se do vrha...«
To rjavka de, najmanjša od zveri
in naglo smučé spet na vse smeri,
po ceru kvišku píha, puha, prha.

Star vrabec pa se smeje z vitke veje,
na glas se smeje, porogljivo deje:
»Si gibčna, si premična gospodična,
pretvarjati, dobrikati se znaš;
da nas premamiš, dosti se pehaš.
A znaj, zaman ostane ves ti trud:
predobro vsi poznamo tvojo čud!«

SMEŠNICE

Čevljarček na kolodvoru: »Prosim vozni listek tretjega razreda!«

Uradnik: »Kam se pelješ?«

Čevljarček: »To vam pa nič mar!«

★

Mojster: »Star pregovor ,rana ura — zlata ura' se mi je danes obnesel. Ko sem zarana stopil iz hiše, sem našel na cesti zlato uro!«

Čevljarček: »Tisti, ki je uro izgubil si pa zdaj gotovo misli: ,Rana ura — izgubljena zlata ura!«

★

Učitelj: »Imenuj mi tri najbližje sorodnike!«

Čevljarček: »Setra, brat, in... in... in... in brat od sestre!«

★

Učitelj: »Koliko ura ima dan?«

»Čevljarček: »To je prav različno: pozimi več, poleti manj!«

Listnica uredništva

Fr. Fr.: Pošljite svoj naslov! Ali ste dijak?

Miloš M.: Pesmi na žalost ne moremo sprejeti, ker smo že obilno založeni.

Jos. M. C. D. Podnart: Poslano še ni zrelo za tisk.

Uganke in križanke iz zadnjih števil so pravilno rešili: Pavla Lorenci, uč. ? razr. v Mostah pri Ljubljani, Korošče-va ul. 17, Lidija Zima, uč. I. razr. gimn. v Ljubljani, Boris Müller, uč. III. razr. v Bohinjski Bistrici, Ogorelec Tonček, dijak ? razr. v Ljubljani, Stojan Jernejčič, uč. V. razr. v Mariboru, Miloš Göde-ner, uč. IV. razr. na Vranskem.

Spretnim risarjem

Kako narišeš mladega črnca.

Rešitev kvadrata IV.

1. Koks, 2. Opor, 3. kolc, 4. srca.